

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] quotidie sumendum? 10

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

rationis possunt deuotionem ad sacramentum habere, quantum ad aliquos quidem præsentem, quantum ad alios autem præteritam.

*loco cit.
in arg.*

Ad secundum dicendum, quòd Dionys. * loquitur ibi de energumenis nondum baptizatis: in quibus scilicet nondum est vis dæmonis extincta, quæ viget in eis per originale peccatum. Sed de baptizatis, qui corporaliter ab immundis spiritibus vexantur, est eadem ratio, & de alijs amentibus. Vnde Cassianus dicit, Eis qui ab immundis vexantur spiritibus, communionem sacrosanctam à senioribus nostris nunquam meminimus interdictam.

*c. 2. in p.
2. in fi.*

Ad tertium dicendum, quòd eadem ratio est de pueris recenter natis, & de amentibus, qui nunquam habuerunt vsum rationis, vnde talibus non sunt sacramenta danda. Quamuis quidam Græci contrarium faciant, propter hoc quòd Dionys. 2. * Cœlest. hier. dicit, baptizatis esse sacram communionem dandam: non intelligentes quòd Dionys. ibi loquitur de baptismo adulatorum. Nec tamen per hoc aliquod detrimentum vitæ patiuntur, propter hoc quòd Dominus dicit Ioann. 6. Nisi manducaueritis carnem Filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis: quia sicut Augustinus * scribit Bonifacio, Tunc vnusquisque fidelium, corporis & sanguinis Domini particeps sit, scilicet spiritualiter, quando in baptismo membrum corporis Christi efficitur. Sed quando iam pueri incipiunt aliqualem vsum rationis habere, vt possint deuotionem concipere huius sacramenti, tunc potest eis hoc sacramentum conferri.

*refertur
de conf.
di. 4. ca.
Nulli.*

ARTIC. X.

487 *Vtrum liceat quotidie hoc sacramentum suscipere?*

*4 dis. 12.
9. 2. a. 1.
Co.
11 lec. 7.
eo. 5.*

AD decimum sic proceditur. Videtur, quòd non liceat quotidie hoc sacramentum suscipere. Sicut enim baptismus representat Dominicam passionem, ita & hoc sacramentum. Sed non licet pluries baptizari, sed semel tantum: quia Christus semel tantum

pro

pro peccatis nostris mortuus est, vt dicitur 1. Pet. 3. Ergo videtur quòd non liceat hoc sacramentum quotidie suscipere.

¶ 2 Præterea, Veritas debet respondere figuræ. Sed agnus Paschalis, qui fuit figura præcipua huius sacramenti (vt supra dictum est *) non manducabatur, nisi semel in anno. Semel etiam in anno ecclesia celebrat Christi passionem, cuius hoc sacramentum est memoriale. Ergo videtur, quòd non liceat quotidie sumere hoc sacramentum, sed solū semel in anno.

q. 73. a. 6

¶ 3 Præterea, Huic sacramento, in quo totus Christus continetur, maxima reuerentia debetur. Ad reuerentiam autem pertinet, quòd aliquis ab hoc sacramento abstineat. Vnde & laudatur Centurio, qui dixit Matth. 8. Domine non sum dignus, vt intres sub tectum meum. Et Petrus, qui dixit Luc. 5. Exi à me, quia homo peccator sum, Domine. Ergo non est laudabile, quòd homo quotidie hoc sacramentum suscipiat.

¶ 4 Præterea, Si esset laudabile, frequenter hoc sacramentum accipere, quanto frequentius sumeretur, tanto esset laudabilius. Sed maior esset frequentia, si homo pluries in die sumeret hoc sacramentum. Ergo esset laudabile, quòd homo pluries in die communicaret. Quod tamen non habet ecclesiæ consuetudo. Non ergo videtur esse laudabile, quòd aliquis quotidie hoc sacramentum accipiat.

¶ 5 Præterea, Ecclesia intendit suis statutis fidelium vilitati providere. Sed ex statuto Ecclesiæ fideles tenentur solum semel communicare in anno: vnde dicitur * extra de pœnit. & remis. Omnis vtriusque sexus fidelis suscipiat reuerenter, ad minus in Pascha eucharistiæ sacramentum, nisi forte de proprii sacerdotis consilio ob aliquam rationabilem causam, ad tempus ab eius perceptione duxerit abstinentiam. Non ergo est laudabile, quòd quotidie hoc sacramentum sumatur.

in dec. li.
5 tit. 38.
c. omnis
vtriusq.
est c. 8.
in ser. 28
parū ante
me. 10.

S E D contra est, q̄ Aug. * dicit in lib. de verbis
Tertia Partis Vol. ij. C C Do-

Domini, Iste panis quotidianus est: accipe quotidie, ut quotidie tibi profit.

RESPONDEO dicendum, quòd circa vsum huius sacramenti, duo possunt considerari. Vnum quidem ex parte ipsius sacramenti, cuius virtus est hominibus salutaris. Et ideo vtile est quotidie ipsum sumere, ut homo quotidie eius fructum percipiat. Vnde Ambros. dixit in lib. * de sacramentis, Si quotiescumque effunditur sanguis Christi, in remissionem peccatorum effunditur, debeo semper accipere: qui semper pecco, debeo semper habere medicinam.

*l. 4. c. 6. à
m. 10. 4.
de conse.
d. 2. c. 4.*

*in ser. 28
de verb.
dom. pa-
trum ante
m. 1. 10.*

Alio modo potest considerari ex parte sumendi, in quo requiritur, ut cum magna deuotione & reuerentia ad hoc sacramentum accedat. Et ideo si aliquis se quotidie ad hoc paratū inueniat, laudabile est, quòd quotidie sumat. Vnde August. * cum dixisset, Accipe quotidie ut quotidie tibi profit: subiungit, Sic viue, ut quotidie merearis accipere. Sed quia multoties in pluribus hominum, multa impedimenta huius deuotionis occurrunt, propter corporis indispositionem vel animæ: non est vtile omnibus hominibus quotidie ad hoc sacramentum accedere, sed quotiescumque se ad illud homo inuenerit paratum. Vnde in

*s. 53. in
prin. ha-
betur ib.
hic inser
opera Au-
gust. 1. 3.
habetur
de consd.
2. c. 13.*

lib. * de eccl. dog. dicitur, Quotidie eucharistiæ communionem accipere, nec laudo nec vitupero.

Ad primum ergo dicendum, quòd per sacramentum baptismi configuratur homo morti Christi, in se suscipiens eius characterem: & ideo sicut Christus semel mortuus est, ita solum semel debet homo baptizari. Sed per hoc sacramentum non recipit homo Christi characterem, sed ipsum Christum, cuius virtus manet in æternum. Vnde Heb. 10. dicitur, Vna oblatione consummavit in sempiternum sanctificatos. Et ideo quia quotidie homo indiget salutifera Christi virtute, quotidie potest laudabiliter hoc sacramentum suscipere. Et quia præcipue baptismus est spiritualis regeneratio, ideo sicut homo semel carnaliter nascitur, ita debet semel spiritualiter renasci

per

per baptismum, vt Aug.* dicit super illud Io. 3. Quo- *trac. 9. in*
 modo potest homo nasci cum sit senex? Sed hoc sa- *euang. Io.*
 cramentum est cibus spiritualis: vnde sicut cibus cor- *non mul*
 poralis quotidie sumitur: ita & hoc sacramentū quo- *sum ante*
 tidie sumere, laudabile est. Vnde Dominus Luca 11. *me. 10. 9.*
 docet petere, Panem nostrum quotidianum da nobis
 hodie. In cuius expositione Aug. dicit in * libro de *in ser. 28*
 verbis Domini, Si quotidie accipis, scilicet hoc sa- *de ver do*
 cramentum, quotidie tibi est hodie, tibi quotidie *mi. a me.*
 Christus resurgit: hodie enim est tibi quicumque *10. 10.*
 dies, quo tibi Christus resurgit.

Ad secundum dicendum, quod agnus Paschalis præ-
 cipue fuit figura huius sacramenti, quantum ad pas-
 sionem Christi, quæ representatur per hoc sacramen-
 tum. Et ideo semel tantum in anno sumebatur, quia
 Christus semel mortuus est: & propter hoc etiam
 ecclesia celebrat semel in anno memoriam passionis
 Christi. Sed in hoc sacramento traditur nobis me-
 moriale passionis Christi per modum cibi, qui quoti-
 die sumitur. Et ideo quantum ad hoc significatur per
 manna, quod quotidie dabatur populo in deserto.

Ad tertium dicendum, quod reuerentia huius sa-
 cramenti habet timorem: amoris coniunctum (vnde
 timor reuerentiæ ad Deum, dicitur timor filialis: vt
 in secunda * parte dictum est): ex amore enim pro- *1. 2. 9. 67.*
 uocatur desiderium sumendi, ex timore autem con- *a. 4. ad 2*
 surgit humilitas reuerendi. Et ideo vtrumque per- *et 2. 2. 9.*
 tinet ad reuerentiam huius sacramenti, & quod quo- *19. a 9. et*
 tidie sumatur, & quod aliquando abstinetur. Vnde *alijs.*
 August. dicit *, Si dixerit quispiam non quotidie *epi. 118.*
 accipiendam eucharistiam, alius contra: faciat vnus- *c. 3. t. 2.*
 quisque quod secundū fidem suam pie credit esse fa-
 ciendum. Neque enim litigauerunt inter se Zacchæus
 & ille Centurio, cū alter eorum gaudens suscepit Do-
 minum, alter dixit, Non sum dignus, vt intres sub te-
 ctum meum; ambo Saluatorem honorificantes, quā-
 uis nō vno modo: amor tamē & spes, ad que semper
 scripturā nos prouocat, præferuntur timori. Vnde &

Cc 2 cum

cum Petrus dixisset, Exi à me Domine, quia homo peccator sum, respondit Iesus, Noli timere.

Ad quartum dicendum, quòd quia Dominus dicit, Panem nostrum quotidianum da nobis hodie, non est pluries in die communicandum: vt saltem per hoc quòd aliquis semel in die communicat, repræsentetur vnitas passionis Christi.

in ep. sua

1. in me.

illius. &

habetur

de conf.

d. 1. c. Epi

scopus.

de cõf. d.

2. c. etsi nõ

frequen-

tius.

**in ep. ad*

epif. Ita-

lia. de cõ-

se. d. 2. c.

in cõna.

¶ Inn. III

in cõf. La-

ter. c. 2.

**c. 53. cir-*

ca princ.

habetur

liber hic

inter ope-

ra Aug.

to. 3.

486

4. d. 12 q.

3. ar. 2.

a præc. in

arg. 3.

Ad quintum dicendum, quòd secundum diuersum statum ecclesiæ, diuersa circa hoc statuta emanauerunt. Nam in primitiua ecclesia, quando magna vigeat deuotio fidei Christianæ, statutum fuit vt quotidie fideles communicarent. Vnde Anacletus * Papa dicit, Peracta consecratione, omnes communicent, qui noluerint ecclesiasticis carere liminibus: sic enim & Apostoli statuerunt, & sancta Romana tenet ecclesia. Postmodum vero diminuto fidei feruore, Fabianus Papa † indulgit, vt si non frequentius, saltem ter in anno, omnes communicent, scilicet in Pascha, Pentecoste, & Natali Domini. Soter. * etiam Papa in Cœna Domini dicit esse communicandum, vt habetur in Decretis. de conf. dist. 2. Postmodum propter iniquitatis abundantiam refrigerante charitate multorum, statuit Innocentius III † vt saltem semel in anno, scilicet in Pascha, fideles communicent. Consulitur tamen in lib. * de eccles. dogmatibus, omnibus diebus Dominicis esse communicandum.

ARTIC. XI.

Vtrum liceat omnino à communione cessare?

Ad vndecimum sic proceditur. Videtur, quòd liceat cessare omnino à communione. Laudatur enim Centurio de hoc quòd dicit Matthæi o & auo, Domine non sum dignus, vt intres sub tectum meum: cui comparatur ille qui reputat à communione sibi esse abstinendum, vt dictum est *. Cum ergo nunquam legatur Christum in eius domum venisse, videtur quòd liceat alicui toto tempore vitæ suæ à communione abstinere.

¶ 2 Præterea, Cuilibet licet abstinere ab his, quæ

non